

Olsztyn, 29 sierpnia 2016 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
FK-VI.431.17.2016

Szanowny Pan
Marek Polański
Starosta Iławski
Starostwo Powiatowe w Iławie
ul. gen. Władysława Andersa 2a
14-200 Iława

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Starostwie Powiatowym w Iławie, ul. gen. Władysława Andersa 2a, 14-200 Iława, NIP: 744-17-74-059, REGON: 510742468.

W okresie objętym kontrolą oraz w dniu kontroli stanowiska pełnili:

- **Pan Marek Józef Polański** – Starosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Nr I/3/14 Rady Powiatu w Iławie z dnia 26 listopada 2014 r. – (kierownik jednostki kontrolowanej);
- **Pan Stanisław Kastrau** – Wicestarosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Nr I/4/14 Rady Powiatu w Iławie z dnia 26 listopada 2014 r.;
- **Pani Anna Rabczyńska** – Sekretarz Powiatu;
- **Pani Maria Jaworska** – Dyrektor Wydziału Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich, Zdrowia i Bezpieczeństwa, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od 1 marca 2000 r. (nadzorująca bezpośrednio pracownika realizującego zadanie);
- **Pani Monika Węglowska** – inspektor w Wydziale Organizacyjnym, Spraw Obywatelskich, Zdrowia i Bezpieczeństwa, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od 3 marca 2008 r. (odpowiedzialna za realizację zadania).

[akta kontroli str. 30]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- **Dorota Kusiewicz - Lauter** – Inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu kontrolnego, legitymacja służbowa nr 2/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.623.2016 z dnia 29 czerwca 2016 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego;

— **Iwona Zajac** – Inspektor wojewódzki – członek zespołu kontrolnego, legitymacja służbowa nr 3/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.624.2016 z dnia 29 czerwca 2016 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego.

[akta kontroli str. 26-29]

Kontrolę rozpoczęto 1 lipca 2016 r. i zakończono 5 lipca 2016 r., co zostało odnotowane w Książce kontroli pod pozycją 4/2016.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji w okresie od 31.08.2015 r. (tj. od dnia wejścia w życie postanowień ustawy dot. przedmiotu kontroli) do dnia kontroli, tj. do 01.07.2016 r. zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1255), zwanej dalej „ustawą”, w zakresie dot. przygotowania organizacyjnego Powiatu Iławskiego do wykonywania tego zadania oraz kontrola lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (ogłędziny losowo wybranych lokali) i obowiązków informacyjnych z tym związanych.

[akta kontroli str. 12-25]

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.) w związku z art. 8 ust. 1 ustawy i była pierwszą kontrolą z tego zakresu przeprowadzoną w Starostwie Powiatowym w Iławie.

[akta kontroli str. 10, 12-25]

Zadania związane z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej zostały ujęte w zakresie czynności pracownika odpowiedzialnego za realizację zadania oraz w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Iławie.

[akta kontroli str. 32-38]

Starosta Iławski upoważnił inspektora w Wydziale Organizacyjnym, Spraw Obywatelskich, Zdrowia i Bezpieczeństwa do udzielania wyjaśnień dot. zakresu kontroli.

[akta kontroli str. 31]

Z informacji udzielonych przez inspektora zatrudnionego w Wydziale Organizacyjnym, Spraw Obywatelskich, Zdrowia i Bezpieczeństwa wynika, że w okresie od stycznia do maja 2016 r. we wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej udzielono łącznie 477 porad prawnych.

[akta kontroli str. 40]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

Powyższa ocena wynika z następujących ustaleń i ocen dokonanych w poszczególnych obszarach (zagadnieniach) objętych kontrolą:

1. Zawarcie porozumień z gminami – art. 9 ust. 1 ustawy, art. 26 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy, zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie. Stosownie do art. 9 ust. 1 ustawy, powiat realizując zadanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1, może zawierać porozumienia z gminami na obszarze tego powiatu, określające w szczególności:

- 1) gminne lub powiatowe lokale, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej,
- 2) harmonogram wskazujący dni i godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna,
- 3) zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych adwokatom i radcom prawnym udzielającym nieodpłatnej pomocy prawnej.

Art. 26 ust. 1 ustawy stanowi, że porozumienia, o których mowa w art. 9, są zawierane do dnia 15 października 2015 r.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy, w przypadku samodzielnej realizacji zadania, o którym mowa w art. 8 ust. 1, starosta określa w szczególności:

- 1) powiatowe lokale, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) harmonogram wskazujący dni i godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna.

Starosta udostępnia informacje o gminnych i powiatowych lokalach, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramach udzielania w tych punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w Biuletynie Informacji Publicznej – art. 9 ust. 3 ustawy.

Z dokumentacji przedłożonej podczas trwania czynności kontrolnych wynika, że Powiat Iławski realizuje zadania określone w art. 8 ust. 1 ustawy na podstawie porozumienia zawartego z Gminą Zalewo, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy.

Porozumienie zostało zawarte 12 października 2015 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 26 ust. 1 ustawy i zawierało wszystkie elementy wymienione w art. 9 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy. Aneksiem z dnia 30 października 2015 r. dokonano zmian porozumienia w zakresie harmonogramu świadczenia usług. *[akta kontroli str. 58-60]*

Stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy, Starosta Powiatu Iławskiego zarządzeniem Nr 100/2015 z 14 października 2015 r., zmienionym zarządzeniem Nr 7/2016 z 15 stycznia 2016 r., określił lokale, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogram udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie iławskim. *[akta kontroli str. 55-57]*

Ustalono, iż na terenie powiatu iławskiego utworzono łącznie 4 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z tego:

- 2 punkty prowadzone samodzielnie przez powiat, w których pomoc jest świadczona przez adwokatów wyznaczonych przez Okręgową Radę Adwokacką w Olsztynie i radców prawnych wyznaczonych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Olsztynie;
- 2 punkty, których prowadzenie powierzono organizacji pozarządowej, wyłonionej w drodze otwartego konkursu.

Zgodnie z obowiązkiem informacyjnym wynikającym z art. 9 ust. 3 ustawy, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Iławie udostępniono informacje o adresach lokali, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramy udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w tych punktach.

[akta kontroli str. 52-54]

Ustalono, że w powiecie iławskim nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest w następujących miejscach:

I. Punkty świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez adwokatów i radców prawnych prowadzone przez powiat:

- 1) Siedziba Starostwa Powiatowego w Iławie przy ul. gen. Władysława Andersa 2a – godziny udzielania porad prawnych:
 - poniedziałki 14.00-18.00;
 - wtorki, środy i czwartki 9.00-13.00;
 - piątki 8.30-12.30.
- 2) Punkt usytuowany w 2 lokalach, tj.:
 - a) w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie przy ul. Częstochowskiej 40 – godziny udzielania porad prawnych:
 - poniedziałki 13.00-17.00;
 - czwartki 9.00-13.00;
 - b) w siedzibie Starostwa Powiatowego w Iławie przy ul. gen. Władysława Andersa 2a – godziny udzielania porad prawnych:
 - wtorki i środy 14.00-18.00;
 - piątki 13.00-17.00.

II. Punkty świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzone przez organizację pozarządową Fundacja TOGATUS PRO BONO, ul. Warmińska 7/1, 10-544 Olsztyn:

- 1) Budynek internatu Zespołu Szkół w Lubawie przy ul. Kupnera 12 – godziny udzielania porad:
 - poniedziałki 14.00-18.00;
 - wtorki, środy, czwartki i piątki 9.00-13.00.
- 2) Punkt usytuowany w 2 lokalach, tj.:
 - a) w budynku Zespołu Szkół im. I. Kosmowskiej w Suszu przy ul. Wiejskiej 1 – godziny udzielania porad:
 - poniedziałki 14.00-18.00;
 - środy i czwartki 9.00-13.00;
 - b) w budynku Zespołu Szkół Rolniczych w Kisielicach przy ul. Daszyńskiego 12 – godziny udzielania porad:
 - wtorki 14.00-18.00;
 - piątki 9.00-13.00.

W punktach prowadzonych przez ww. fundację pomoc prawna udzielana jest przez radców prawnych.

W trakcie kontroli ustalono, iż czasowo, tj. na okres od 4 do 29 lipca 2016 r. zmieniono lokalizację punktu usytuowanego w Lubawie przy ul. Kupnera 12, prowadzonego przez

Fundację TOGATUS PRO BONO.

Pracownik odpowiedzialny za realizację zadania wyjaśnił, że „(...) Punkt znajdujący się na ul. Kupnera 12 nie jest w tym czasie dostępny z powodów organizacyjnych. Wszyscy pracownicy internatu w tych dniach przebywają na urlopie. Budynek będzie zamknięty i nie będzie dostępu do niego zarówno dla radców udzielających porad jak i dla klientów. Punkt na ten czas przeniesiony został do budynku Zespołu Szkół na ul. Gdańskiej 25. Oba budynki stanowią zasób własny Powiatu (...) Zarówno Fundacja jak i radca prawny udzielający porad zostali poinformowani o zmianie lokalizacji punktu. Informacja o zmianie lokalizacji punktu wywieszona została 20 czerwca 2016 r. przy wejściu do budynku na ul. Kupnera w Lubawie oraz 27.06.2016 r. zamieszczona została na stronie internetowej Powiatu Iławskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Iławie.”

[akta kontroli str. 39-41, 52]

Ustalono, że w związku z czasową zmianą lokalizacji punktu usytuowanego w Lubawie nie dokonywano zmian w umowie zawartej z organizacją pozarządową, o czym szczegółowo w pkt 5.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy, nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana we wszystkich ww. punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie.

[akta kontroli str. 55-57]

2. Zawarcie porozumień z okręgowymi radami adwokackimi oraz radami okręgowych izb radców prawnych – art. 10 ustawy, art. 26 ust. 2 ustawy.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, powiat corocznie zawiera z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych właściwymi dla siedziby władz powiatu porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze tego powiatu, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania;
- 2) zobowiązanie okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania odpowiednio adwokatów lub radców prawnych oraz ich zastępców, którymi są adwokaci lub radcowie prawni, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach harmonogramu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2;
- 3) zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 4) zasady wykorzystania urządzeń technicznych w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Powiat Iławski reprezentowany przez Starostę i Wicestarostę zawarł 2 oddzielne porozumienia z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie i Okręgową Radą Adwokacką Olsztyńskiej Izby Adwokackiej w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu. Porozumienia zostały zawarte w dniu 30 października 2015 r., tj. zgodnie z terminem wyznaczonym w art. 26 ust. 2 ustawy i zawierały wszystkie elementy określone w art. 10 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy.

[akta kontroli str. 61-64]

Stosownie do przepisu art. 26 ust. 3 ustawy, okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych wskaże staroście odpowiednio adwokatów lub radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej do 15 listopada 2015 r.

Powyższy obowiązek został zrealizowany w sposób następujący:

- 1) Rada Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie – mail wysłany i odebrany 13 listopada 2016 r. oraz pismo z 13 listopada 2015 r., znak: l.dz.2848/2015 (wpłynęło do Starostwa 17.11.15 r.); *[akta kontroli str. 65-66]*
- 2) Okręgowa Rada Adwokacka Olsztyńskiej Izby Adwokackiej – mail wysłany i odebrany 16 listopada 2015 r. *[akta kontroli str. 67]*

Przekazanie wykazu adwokatów wyznaczonych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych przez Okręgową Radę Adwokacką Olsztyńskiej Izby Adwokackiej po terminie określonym w art. 26 ust. 3 ustawy, nie wpływa na ocenę kontrolowanej jednostki.

Ponadto w powyższym obszarze stwierdzono, że w związku z odmową podpisania umowy z Powiatem Iławskim przez zastępcę jednego z radców prawnych wskazanych przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych oraz jednego z adwokatów wskazanych przez Okręgową Radę Adwokacką Olsztyńskiej Izby Adwokackiej, Starosta wystosował do ww. instytucji pisma w sprawie imiennego wskazania kolejnego odpowiednio zastępcy radcy prawnego oraz adwokata, którzy udzielać będą porad prawnych na terenie powiatu iławskiego. W obydwóch przypadkach przekazanie danych nowo wyznaczonych osób nastąpiło bez zbędnej zwłoki, w terminie pozwalającym Staroście na zawarcie z nimi umów do 31 grudnia, tj. w terminie wynikającym art. 26 ust. 5 ustawy. *[akta kontroli str. 68-71]*

3. Wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej – art. 11 ust. 1, 2, 6, 11 ustawy, art. 26 ust. 4 ustawy.

Zgodnie z art. 11:

- ust. 1 ustawy, powiat powierza prowadzenie połowy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, zwanej dalej "organizacją pozarządową". Jeżeli na powiat przypada nie więcej niż trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, organizacji pozarządowej powierza się prowadzenie jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej. W pozostałych przypadkach, jeżeli iloraz liczby punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i liczby dwa stanowi liczbę niecałkowitą, zaokrągla się ją w górę do liczby całkowitej.

Na powiat iławski przypadają 4 punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Organizacji pozarządowej powierzono prowadzenie 2 z nich, wobec powyższego wymóg określony w art. 11 ust. 1 ustawy został spełniony. *[akta kontroli str. 10-11]*

- ust.2. Organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.).
- ust. 6. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej może ubiegać się organizacja pozarządowa w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań wiążących się z udzielaniem porad prawnych lub informacji prawnych;
 - 2) przedstawi zawarte umowy lub promesy ich zawarcia z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub osobą, o której mowa w ust. 3 pkt 2;
 - 3) daje gwarancję należytego wykonania zadania, w szczególności przez złożenie pisemnego zobowiązania:
 - a) zapewnienia poufności w związku z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej i jej dokumentowaniem,
 - b) zapewnienia profesjonalnego i rzetelnego udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, w szczególności w sytuacji, gdy zachodzi konflikt interesów.
- ust. 11. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej nie może ubiegać się organizacja pozarządowa, która w okresie dwóch lat poprzedzających przystąpienie do otwartego konkursu ofert nie rozliczyła się z dotacji przyznanej na wykonanie zadania publicznego lub wykorzystywała dotację niezgodnie z celem jej przyznania, jak również organizacja pozarządowa, z którą starosta rozwiązał umowę. Termin dwóch lat biegnie odpowiednio od dnia rozliczenia się z dotacji i zwrotu nienależnych środków wraz z odsetkami albo rozwiązania umowy.

Zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy, wybór organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 11 ust. 1, powinien nastąpić do 15 grudnia 2015 r.

W celu realizacji obowiązku wynikającego z art. 11 ust. 2 ustawy, Zarząd Powiatu Iławskiego wydał następujące uchwały:

- Uchwała Nr 55/243/15 z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w 2016 r.;
- Uchwała Nr 62/256//15 z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do oceny spełniania przez oferentów warunków udziału w otwartych konkursach ofert oraz do badania i oceny ofert;
- Uchwała Nr 65/265/15 z dnia 22 grudnia 2015 r. w sprawie wsparcia realizacji zadania publicznego organizacji pozarządowej.

[akta kontroli str. 94-100, 103, 161]

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowej zostały określone w Programie współpracy powiatu iławskiego z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015, stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XLVIII/383/14 Rady Powiatu Iławskiego z dnia 30 października 2014 roku.

Zarząd Powiatu Iławskiego w dniu 10 listopada 2015 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w 2016 r. w zakresie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U z 2014 r. poz. 1118 ze zm.).

Analiza ogłoszenia wykazała, że zgodnie art. 13 ust. 2 ww. ustawy zawiera ono informacje o rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na jego realizację, zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadania, terminie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert. Ogłoszenie o konkursie zostało zamieszczone w dniu 10 listopada 2015 r. w Biuletynie

Informacji Publicznej, na stronie internetowej powiatu ławskiego oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Iławie na okres nie krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ogłoszenia w ww. miejscach, stosownie do art. 13 ust. 1 i 3 ww. ustawy.

[akta kontroli str. 95-102]

Stosownie do art. 15 ust. 2a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w celu opiniowania złożonych ofert powołana została komisja konkursowa.

[akta kontroli str. 103]

W ramach konkursu złożone zostały 2 oferty, w których stwierdzono braki formalne. W jednym przypadku oferta została złożona na zadanie, którego zakres nie mieścił się w statucie fundacji. Niespełnienie przez organizację pozarządową ww. kryterium spowodowało, iż oferta nie podlegała ocenie merytorycznej i została odrzucona, zgodnie z częścią VII pkt 4 ppkt 1 lit. d) ogłoszenia o konkursie. W drugim przypadku stwierdzono nieprawidłowość w zakresie potwierdzenia za zgodność z oryginałem pełnomocnictw do złożenia oferty. W tej sytuacji wezwano do uzupełnienia braków w ofercie w terminie 7 dni, stosownie do treści ogłoszenia o konkursie (część VII pkt 4 ppkt 2). Organizacja zastosowała się do wezwania i uzupełniła ofertę w wyznaczonym terminie.

W związku z powyższym ocenie merytorycznej podlegała tylko 1 oferta, która zawierała wszystkie elementy określone w art. 14 ust. 1 pkt 1-6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i do której dołączono załączniki wyszczególnione w części VI pkt 3 lit. a-f) ogłoszenia o konkursie.

[akta kontroli str. 104-154]

Na posiedzeniu komisji konkursowej w dniu 21 grudnia 2015 r. każdy jej członek dokonał indywidualnej oceny ww. oferty w oparciu o kryteria określone w ogłoszeniu o konkursie (karty oceny merytorycznej oferty). Z powyższych ustaleń komisji konkursowej sporządzono protokół końcowy, na podstawie którego opracowano wniosek do Zarządu Powiatowego w Iławie w sprawie zlecenia Fundacji TOGATUS PRO BONO ul. Warmińska 7/1, 10-544 Olsztyn wykonania zadania z zakresu prowadzenia dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie ławskim w 2016 r.

[akta kontroli str. 152-160]

Zarząd Powiatu w Iławie na posiedzeniu w dniu 22 grudnia 2015 r. po zapoznaniu się z opinią komisji konkursowej zdecydował - w drodze uchwały - o powierzeniu realizacji zadania ww. organizacji (Uchwała Nr 65/265/15 z dnia 22 grudnia 2015 r. w sprawie wsparcia realizacji zadania publicznego organizacji pozarządowej).

[akta kontroli str. 161]

Wybór organizacji pozarządowej po 15 grudnia 2015 r. stanowi uchybienie skutkujące naruszeniem art. 26 ust. 4 ustawy.

Z wyjaśnień pracownika odpowiedzialnego za realizację zadania wynika, iż „(...) *Mieliśmy wątpliwości, podobnie jak inne powiaty czy możemy ogłosić otwarty konkurs na realizację zadania, jeżeli w projekcie budżetu Powiatu nie zostały zaplanowane środki na realizację tego zadania.*

Na początku listopada uzyskaliśmy Stanowisko Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 29 października 2015 r. dotyczące m.in. ogłaszania otwartych konkursów ofert, których przedmiotem jest prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej przez organizacje pozarządowe (...). Po uzyskaniu tego stanowiska Zarząd Powiatu w dniu 10.11.2015 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa. (...) Na posiedzeniu 11.12.2015 r. komisja

oceniająca dopatrzyła się w ofercie Fundacji Togatus Pro Bono, iż pełnomocnictwa do złożenia oferty zostały nieprawidłowo potwierdzone za zgodność z oryginałem. W związku z tym 14 grudnia 2015 r. wezwano Fundację do uzupełnienia oferty o przedmiotowe pełnomocnictwa. Pełnomocnictwa zostały poprawnie uzupełnione 17.12.2015 r. W poniedziałek 21 grudnia 2015 r. Zarząd Powiatu Iławskiego podjął uchwałę w sprawie wsparcia realizacji zadania publicznego organizacji pozarządowej (...).”

[akta kontroli str. 39-51]

Odnosząc się do ww. wyjaśnień należy zauważyć, że Wojewoda Warmińsko – Mazurski pismem z 3 listopada 2015 r., znak: FK-I.3111.2.331.2015 poinformował wszystkie powiaty z terenu województwa o zapewnieniu finansowania w 2016 r. realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej.

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie jest pracownik odpowiedzialny za realizację zadania objętego kontrolą oraz osoba bezpośrednio go nadzorująca.

Ustalono, iż informacja o przyznaniu środków finansowych podmiotowi, który złożył ofertę w otwartym konkursie ofert na realizację zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, została podana do publicznej wiadomości w dniu wyłonienia organizacji pozarządowej, tj. 22 grudnia 2015 r. poprzez zamieszczenie jej w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej powiatu iławskiego oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Iławie. Ogłoszenie wyników zawierało nazwę oferenta i zadania publicznego oraz wysokość przyznanych środków publicznych. Powyższe postępowanie było zgodne z art. 15 ust. 2h i 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

[akta kontroli str. 162-164]

Ponadto organizacja pozarządowa, która aplikowała w konkursie, a której ofertę odrzucono, została pisemnie poinformowana o wyborze organizacji pozarządowej, której Zarząd Powiatu powierzył realizację zadania w zakresie udzielania nieodpłatnych porad prawnych.

[akta kontroli str. 166]

W kontrolowanym obszarze stwierdzono, że organizacja pozarządowa, która wygrała w konkursie ofert, tj. Fundacja TOGATUS PRO BONO złożyła wraz z wnioskiem pisemne zobowiązanie, wymagane art. 11 ust. 6 pkt 3a i b ustawy, o treści zgodnej z ww. artykułem, a także spełniła warunki określone w ust. 6 pkt 1 i 2 ww. artykułu.

[akta kontroli str. 128-143]

4. Zawarcie umów z adwokatami lub radcami prawnymi – art. 6 ustawy, art. 26 ust. 5 ustawy.

Art. 6 ust. 1 ustawy stanowi, że adwokat lub radca prawny udziela nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem. Elementy umowy określa ust. 2 ww. przepisu, zgodnie z którym umowa zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) określenie wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 3) określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 4) wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;

- 5) zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 6) zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 7) zasady jej rozwiązania.

Z art. 26 ust. 5 ustawy wynika, że umowy, o których mowa w art. 6, są zawierane do 31 grudnia 2015 r.

Powiat Iławski zawarł łącznie 3 wielostronne umowy zlecenia na świadczenie usług nieodpłatnej pomocy prawnej, z tego:

- 1 umowa zlecenia na usługi świadczone przez adwokatów;
- 2 umowy zlecenia na usługi świadczone przez radców prawnych oraz ich zastępców.

Skontrolowano wszystkie umowy. Każdorazowo umowy zawierały elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1 – 7 ustawy i zawarte zostały w terminie od 22 do 29 grudnia 2015 r., tj. w terminie wynikającym z art. 26 ust. 5 ustawy.

Ustalono, że aneksami z 25 stycznia 2016 r. i 16 maja 2016 r. dokonano zmiany ww. umów w zakresie odpowiednio ochrony danych osobowych pozyskanych w związku z wykonywaniem umowy oraz zasad określania wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej. [akta kontroli str. 72-93]

5. Zawarcie umów z organizacjami pozarządowymi – art. 11 ust. 7 – 9 ustawy, art. 26 ust. 5 ustawy.

Stosownie do art. 11 ust. 7 ustawy, organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3 – 6.

Z art. 26 ust. 5 ustawy wynika, że umowy, o których mowa w art. 6, są zawierane do 31 grudnia 2015 r.

W dniu 30 grudnia 2015 r., a więc z zachowaniem terminu wynikającego z art. 26 ust. 5 ustawy, Powiat Iławki zawarł z Fundacją TOGATUS PRO BONO, wyłonioną w ramach otwartego konkursu ofert (o czym szczegółowo w pkt 3), umowę na realizację zadania publicznego pod nazwą: *Powierzenie prowadzenia dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Iławskim w 2016 r.* Zawierała ona wszystkie elementy wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 ustawy. [akta kontroli str. 171-180]

Zgodnie z zawartą umową, udzielanie nieodpłatnych porad prawnych będzie prowadzone w:

- Zespole Szkół im. I. Kosmowskiej w Suszu przy ul. Wiejskiej 1;
- Zespole Szkół Rolniczych w Kisielicach przy ul. Daszyńskiego 12;
- Internacie Zespołu Szkół w Lubawie przy ul. Gdańskiej 25.

Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej odbywać się będzie w wymiarze 5 dni tygodniowo przez 4 godziny dziennie.

Ustalono, że aneksem z 25 stycznia 2016 r. dokonano zmiany ww. umowy w zakresie adresu punktu świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, tj. zmieniono adres Internatu Zespołu Szkół w Lubawie z ul. Gdańskiej 25 na ul. Kupnera 12. Ponadto zobowiązano fundację do przestrzegania ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Dodatkowo aneksem z dnia 20 maja 2016 r. określono zasady przetwarzania przez fundację danych osobowych pozyskanych w związku ze świadczeniem usług w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz dokonano aktualizacji harmonogramu i kosztorysu realizacji zadania publicznego będącego częścią oferty. Ponadto na podstawie ww. aneksu wprowadzono możliwość zawarcia przez organizację pozarządową z osobami (podmiotami) wytypowanymi do udzielania porad w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej, umowy na realizację doradztwa prawnego w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach prowadzonej przez te osoby działalności gospodarczej w zakresie doradztwa prawnego.

[akta kontroli str. 181-186]

Nie aneksowano natomiast umowy z organizacją pozarządową w zakresie dotyczącym czasowej (4-29 lipca 2016 r.) zmiany lokalizacji punktu nieodpłatnej pomocy prawnej usytuowanego przy ul. Kupnera 12 w Lubawie, a przeniesionego na ww. okres na ul. Gdańską 25.

[akta kontroli str. 39-41, 52, 181-186]

Zgodnie z § 24 ust. 1 umowy z organizacją pozarządową, wszelkie zmiany, uzupełnienia i oświadczenia składane w związku z niniejszą umową wymagają pod rygorem nieważności zawarcia w formie pisemnej aneksu.

[akta kontroli str. 171-180]

Kontrola wykazała że Powiat zawarł umowę z organizacją pozarządową wyłonioną w konkursie ofert po uprzednim przedłożeniu przez fundację umów zlecenia na świadczenie usług zawartych z radcami prawnymi, których promesy ich zawarcia załączono do oferty. Powyższe uwarunkowanie zawarcia umowy z organizacją pozarządową było zgodne z częścią VI pkt 3 (str. 4) ogłoszenia o konkursie.

[akta kontroli str. 167-170]

6. Wypełnianie przez powiat obowiązków informacyjnych wobec właściwego wojewody – art. 10 ust. 3 ustawy.

Art. 10 ust. 3 ustawy stanowi, że o każdym zawartym porozumieniu albo wskazaniu adwokatów lub radców prawnych, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w trybie, o którym mowa w ust. 2, powiat niezwłocznie zawiadamia właściwego wojewodę.

Starostwo pismem z 12 listopada 2015 r., znak: OSO.8130.14.2015 poinformowało Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego o zawarciu w dniu 30 października 2015 r. porozumień z Okręgową Radą Adwokacką w Olsztynie oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Olsztynie w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu iławskiego.

[akta kontroli str. 187]

Dodatkowo, pismami z 18 listopada 2015 r. i 22 grudnia, znak: OSO.8130.18.2015 poinformowano Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego o odpowiednio ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz przebiegu i wyniku ww. konkursu ofert.

[akta kontroli str. 188-189]

Ponadto pismem z dnia 4 stycznia 2016 r., znak: OSO.8130.18.2015 przekazane zostały informacje o podpisaniu przez adwokatów/radców prawnych umów zleceń na świadczenie usług w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str. 190]

7. Spełnienie wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2186), zwanego dalej „rozporządzeniem”, w zakresie dotyczącym lokali, w których są usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (§ 3 – § 5 rozporządzenia).

Wymogi dotyczące lokali, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej zostały określone w § 3 – § 5 rozporządzenia, stanowiących, że:

§ 3. 1. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela się w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej, usytuowanych w lokalach określonych zgodnie z art. 9 ustawy.

2. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela się osobie uprawnionej osobiście, z wyłączeniem użycia środków komunikowania się na odległość.

§ 4. Informację o lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zamieszcza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwego powiatu i gminy, na których obszarze są zlokalizowane te punkty, oraz może ona zostać podana do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy.

§ 5. 1. W lokalu, w którym jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zapewnia się:

- 1) dostęp do sieci energetycznej, telekomunikacyjnej oraz teleinformatycznej;
- 2) wyodrębnione pomieszczenie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej umożliwiające zachowanie dyskrecji przy udzielaniu tej pomocy.
2. Wyposażenie lokalu zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym.
3. Dostęp do lokalu uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych.
4. Oznaczenie lokalu wskazuje, że jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, oraz dni i godziny jej udzielania.
5. W miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej udostępnia się informacje o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, osobach uprawnionych do jej otrzymania oraz sposobach wykazywania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, a także o wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na obszarze powiatu. Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę wymienioną w art. 11 ust. 3 ustawy.

Kontrolujący ustalili, iż Powiat Iławski udostępnił informacje, o których mowa w § 4 rozporządzenia w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa w zakładce „Darmowa pomoc prawna”. Podobnie uczyniła gmina, na terenie której usytuowany został lokal, w którym świadczone nieodpłatną pomoc prawną.

[akta kontroli str. 52-54]

W celu sprawdzenia lokali, w których jest prowadzona nieodpłatna pomoc prawna, 4 lipca 2016 r., zespół kontrolny w obecności pracownika odpowiedzialnego za realizację zadania, dokonał oględzin 5 z 6 lokali gdzie usytuowane zostały 3 z 4 punktów, tj.:

- 1) **Punkt** - prowadzony przez Powiat Iławski usytuowany w siedzibie Starostwa Powiatowego w Iławie przy ul. gen. Władysława Andersa 2a;
- 2) **Punkt** - prowadzony przez Fundację TOGATUS PRO BONO, usytuowany: w budynku Zespołu Szkół im. I. Kosmowskiej w Suszu przy ul. Wiejska 1 oraz w budynku Zespołu Szkół Rolniczych w Kisielicach przy ul. Daszyńskiego 12;
- 3) **Punkt** – prowadzony przez Fundację TOGATUS PRO BONO, usytuowany w budynku internatu Zespołu Szkół w Lubawie przy ul. Kupnera 12. Na okres 4-29.07.2016 r. punkt został przeniesiony do budynku Zespołu Szkół w Lubawie przy ul. Gdańskiej 25.

Z uwagi na fakt, iż lokale usytuowane zostały w 5 miejscowościach, tj. Iława, Zalewo, Lubawa, Susz i Kisielice – ze względów ekonomicznych – kontroli poddano lokal w Iławie, z uwagi na siedzibę Starostwa i w najbliższej usytuowanych miejscowościach, tj. w Lubawie (ul. Kupnera 12 oraz ul. Gdańska 25), Suszu i Kisielicach. Nie objęto czynnościami kontrolnymi lokalu gminnego w Zalewie.

Stwierdzono, iż wszystkie lokale posiadały dostęp do sieci energetycznej, telefonicznej, a także teleinformatycznej. Dodatkowo lokale dysponowały poczekalnią oraz odrębnym pomieszczeniem umożliwiającym zachowanie dyskrecji przy udzielaniu pomocy prawnej. Wyposażenie zapewniało bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, uniemożliwiające dostęp do nich osobom nieupoważnionym (szafka zamykane na klucz). Każdy lokal został odpowiednio oznaczony, a w poczekalniach udostępniono wymagane informacje.

Oględziny wykazały, iż w 3 spośród 5 skontrolowanych lokali, tj.:

- Zespół Szkół w Lubawie, ul. Gdańskiej 25;
- Zespół Szkół im. I. Kosmowskiej w Suszu, ul. Wiejska 1;
- Zespół Szkół Rolniczych w Kisielicach, ul. Daszyńskiego 12

wystąpiły ograniczenia dla osób niepełnosprawnych w postaci schodów wewnątrz/na zewnątrz budynku, co uznano za uchybienie, skutkujące naruszeniem przepisu § 5 ust. 3 rozporządzenia.

Pracownik odpowiedzialny za realizację zadania wyjaśnił, że „*Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowano w budynkach będących w zasobach Powiatu ze względu na koszty utrzymania oraz na trudności z pozyskaniem innych lokali dostępnych dla osób niepełnosprawnych. Aby ułatwić dostęp wszystkim mieszkańcom powiatu punkty zlokalizowano w każdej gminie, niestety wiązało się to z tym, że dostęp części pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych jest utrudniony. W ustawie nie przewidziano środków na dostosowanie pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zlokalizowanie punktów w budynkach szkolnych daje też osobom niepełnosprawnym możliwość skorzystania z pomocy pracowników w dostaniu się do punktu. Osoby niepełnosprawne mogą także skorzystać z pomocy prawnej w punktach zlokalizowanych w Iławie i w Zalewie.*”

[akta kontroli str. 39-42]

W tym miejscu należy jednakże zaznaczyć, że zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia, dostęp do lokalu uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych. Oznacza to przede wszystkim,

że każdy zainteresowany z problemami w poruszaniu się, nie powinien być ograniczony w dostępie do punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Jest to szczególnie istotne dla zapewnienia komfortu osób niepełnosprawnych, które dzięki zapewnieniu odpowiednich podjazdów nie będą zmuszone zwracać się o pomoc do innych osób, jak i osób udzielających porad w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Ww. uchybienie narusza postanowienia § 5 ust. 3 rozporządzenia.

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie jest Starosta Powiatu Iławskiego.

Powyższe ustalenia poczynione w obecności pracownika starostwa, udokumentowano w protokołach oględzin, do których załączono listy kontrolne oraz fotografie.

[akta kontroli str. 191-245]

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego z 3 sierpnia 2016 r., znak: FK-VI.431.17.2016 (data wpływu – 4 sierpnia 2016 r.) zostały wniesione w dniu 9 sierpnia 2016 r. przez Starostę Iławskiego (pismo z 8 sierpnia 2015 r., znak: OSO.1712.5.2016) zastrzeżenia dotyczące zarzutów uchybienia w zakresie nieterminowego wyboru organizacji pozarządowej oraz osób odpowiedzialnych za to uchybienie.

Zastrzeżenia zostały rozpatrzone w odrębnym dokumencie, tj. Stanowisku wobec zastrzeżeń z 25 sierpnia 2015 r., znak: FK-VI.431.17.2016, przekazanym Staroście w dniu 25 sierpnia 2016 r. Zastrzeżenia zostały oddalone w całości.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

- 1) Zapewnianie lokali przeznaczonych na punkty nieodpłatnej pomocy prawnej z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, tj. zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 3 rozporządzenia.
- 2) Wylanianie organizacji pozarządowych, którym zostanie powierzone prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, z zachowaniem terminów wynikających z ustawy.
- 3) Dokonywanie zmian postanowień umów z organizacjami pozarządowymi, w przypadkach określonych w tych umowach oraz w formie pisemnej.

Proszę Pana Starostę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojecki

DYREKTOR
KIEROWNIK ODDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI

Zajsc Jadwiga Turkowska Elwira Stupienko

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI

Wysłano dnia ... 2016.-08.-30..

Podpis ... Jablonowski...